

4 | 2021

Acta Classica Mediterranea

Acta Classica Mediterranea

4 | 2021

Founders | Kurucular

Hüseyin Sami Öztürk - Hamdi Şahin - Gürkan Ergin - Ayşen Boylu

Editors-in-Chief | Baş Editörler

Hüseyin Sami Öztürk - Hamdi Şahin - Gürkan Ergin

Editorial Board | Editör Kurulu

Hüseyin Sami Öztürk - Hamdi Şahin - Gürkan Ergin - Aşkın Özdizbay

Editors in Epigraphy | Epigrafi Alan Editörleri

Hamdi Şahin - Hüseyin Sami Öztürk

Assistants in Epigraphy | Epigrafi Alan Asistanları

Fiğen Şahin - Selen Kılıç - Haralambos Nikolayidis - Ezgi Demirhan-Öztürk

Advisory Board (In Alphabetical Order) | Danışma Kurulu (alfabetik sırayla)

Z. Sencan Altınoluk (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)

Thomas Corsten (Universität Wien)

Vedat Çelgin (İstanbul Üniversitesi, *emeritus*)

İnci Delemen (İstanbul Üniversitesi, *emeritus*)

Çiğdem Dürüşken (İstanbul Üniversitesi)

Kenan Eren (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi)

Alan Greaves (Liverpool University)

Matthäus Heil (Berlin-Brandenburgische Akademie der Wissenschaften)

Kaan İren (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi)

Ulrike Jansen (Berlin-Brandenburgische Akademie der Wissenschaften)

Ludwig Meier (Österreichische Akademie der Wissenschaften)

Esen Öğüş (Princeton University)

Ekin Öyken (İstanbul Üniversitesi)

Hüseyin Murat Özgen (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi)

Aliye Erol-Özdizbay (İstanbul Üniversitesi)

Christine Özgan (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi)

Pınar Özlem-Aytaçlar (Dokuz Eylül Üniversitesi)

Felix Pirson (DAI İstanbul)

Manfred Schmidt (Berlin-Brandenburgische Akademie der Wissenschaften, *emeritus*)

Christof Schuler (DAI München)

Cumhur Tanrıver (Dokuz Eylül Üniversitesi)

Oğuz Tekin (Koç Üniversitesi - AKMED)

Managing Editor | Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Ayşen Boylu

Address | Adres

Homer Kitabevi ve Yayıncılık Ltd. Şti.

Tomtom Mah. Yeni Çarşı Caddesi No: 52-1, 34433

Beyoğlu/İstanbul

Sertifika No: 16972

www.homerbooks.com

e-mail: homer@homerbooks.com

Printed by | Baskı

Altan Ambalaj Matbaa San. ve Tic. A.Ş.

Yüzyıl Mah. Matbaacılar Sitesi 3. Caddesi No: 222/A-1

Bağcılar/İstanbul

Sertifika No: 36063

Contents | İçindekiler

Önsöz | Preface 7

Articles | Makaleler

A New Grave stele of a Roman *veteranus* from the southwest of Tios
(Devrek/Dadybra?) in Karadeniz Ereğli Museum
Bülent Öztürk 9

From Dacia Minor to Nicomedia: Iconography, Onomastics and a New
Career of the Late Roman Army. The Sarcophagus of Tziampo, *protector
divini lateris*
Hüseyin Sami Öztürk - Dan Dana 29

Der Apollontempel von Sura: Zeuge eines Tsunami
Diether Schürr 67

Inscriptiones Asiae Minoris (IAM) 75

Addenda, Corrigenda et Commentarii Inscriptionum II 301

Acta Classica Mediterranea
Guidelines for Authors 311

Acta Classica Mediterranea
Yayın İlkeleri 314

Önsöz | Preface

Acta Classica Mediterranea'nın dördüncü sayısı pandemi nedeniyle kısa bir gecikmeyle çıkmaktadır. Bu sayıda çok değerli dört makaleye yer verilmiştir. Makaleleriyle dergiye katkı sağlayan B. ÖZTÜRK, D. SCHÜRR, D. DANA ve H. S. ÖZTÜRK'e tüm yayın ekibimiz adına teşekkür ederiz.

IAM metnini gözden geçiren ve önerileriyle birlikte bir takım düzeltmeler yapan Th. CORSTEN'a ve grafiker Sinan TURAN'a teşekkür ederiz.

Editörler

The fourth issue of Acta Classica Mediterranea comes out following a short delay due to the pandemic. It includes four important articles by B. ÖZTÜRK, D. SCHÜRR, D. DANA and H. S. ÖZTÜRK. We are grateful for their contributions.

Finally, we extend our thanks to Th. CORSTEN for his review of and suggestions for the IAM text and to our graphic designer Sinan TURAN for his work to bring all this together.

Editors

Der Apollontempel von Sura: Zeuge eines Tsunami

Diether Schürr

Abstract

The temple, originally standing immediately on the coast near a curious fish-oracle, was apparently destroyed by a tsunami, leaving only the rear part standing upright. The graffiti on the inside of the walls were certainly written afterwards, one of them in 88 BC, maybe shortly after the catastrophe (not otherwise attested). As far as they are readable, none of them are directed to Apollo or mention his oracle, but three are directed to the god Sozon, one to the Rhodian Zeus Atabyrios, neither otherwise attested for Lycia. They are therefore the testimonies of tourists attracted by the disaster, even into Christian times, as shown by two crosses.

Keywords: Greek graffiti, tsunami, tourists, Sura, Lykia.

Özet

Sahil şeridinin hemen dibinde, balık-kehaneti olabileceği düşünülen bir yerin yakınında bulunan tapınak, görünüşe göre bir tsunami sonucu yalnızca arka kısmı ayakta kalacak şekilde yıkıldı. İç tarafta bulunan duvar grafitileri kesinlikle daha ileri bir tarihte yazılmıştır. Bu grafitilerden biri MÖ 88'de, belki de bu felaketten kısa süre sonra yapılmıştı. Bu grafitiler okunabilir kısımları göz önüne alındığında, hiçbiri Apollon'a ya da Apollon kahinine atıfta bulunmamaktadır. Ancak bunların üçü Tanrı Sozon'a, biri Rhodos kökenli Zeus Atabyrios'a hitap etmektedir. Bu iki tanrı, burası dışında Likya'da görülmemektedir. Sonuç olarak, bu izler yaşanan felaketi görmek isteyen insanların buraya geldiğinin, hatta iki adet haçtan anlaşıldığı üzere bu ziyaretlerin Hristiyanlık zamanında da devam ettiğinin kanıtıdır.

Anahtar kelimeler: Helence graffiti, tsunami, ziyaretçiler, Sura, Lycia.